

PLAN FOR ARBEIDET VED SÆTREBO BARNEHAGE AS

vedr:

- BARN
- FORESATTE
- ANSATTE

SÆTREBO
Barnehage as

ÅRSHJUL

Forebygge arbeid

VOLD & SEKSUELLE OVERGREP

Formål:

- FOREBYGGING
- NY KUNNSKAP
- ØKT KOMPETANSE
- INDENTIFISERE
- AVDEKKE
- HANDLE

INNHOOLD

1. Bakgrunn.....	s. 3
2. Statistikk.....	s. 5
3. Målsettinger.....	s. 6
4. ÅRSHJUL for forebyggende arbeid med barna, ansatte og foresatte.....	s. 7
5. Kilder og et utvalg ressurser.....	s. 8

Bilde hentet fra Stine Sofie barnehagepakke

1. BAKGRUNN

Nasjonalt:

I 2014 kom regjeringen ut med en handlingsplan mot vold og overgrep i nære relasjoner «*Et liv uten vold (2024-2017)*» der det kommer frem at dette er et betydelig samfunns og folkehelseproblem. Konsekvensene av dette er mange, både for det enkelte individ og for samfunnet. Nevner her utrygghet, helseskader, tap av velferd, begrensninger i livsutfoldelse og tap av muligheter til inkludering i samfunnet, og samfunnsøkonomiske kostnader. Arbeidet og fokuset i samfunnet vårt skulle fortsette og i 2021 kom en ny handlingsplan for å forebygge og bekjempe vold i nære relasjoner: «*Frihet fra vold (2021-2024)*». Sist ut er forslag til stortingsvedtak Prop. 36 S: «*opprappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner -Trygghet for alle 2024-2028*». Proposisjon gir en oversikt over hovedutfordringene og tiltak for å forebygge og bekjempe volden. Planen inneholder tiltak for å forebygge og avdekke vold og overgrep i større grad, gi bedre oppfølging til voldsutsatte, øke kompetansen, styrke samarbeidet mellom tjenester og sektorer samt legge til rette for at vold og overgrep prioriteres høyere i hele straffesakskjeden.

Rammeplan:

I rammeplanen står det at «Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages». Det betyr at barnehagene systematisk må jobbe med forebyggende arbeid. Å sette dette arbeidet i system er en forutsetning som er avgjørende. Barnehagen kan ikke velge dette bort, verken grunnet id eller for lite kunnskap. Årlig utsettes barn for vold og seksuelle overgrep og sannsynligheten for at man har et av de utsatte barna i vår barnehage er dessverre tilstede. Rammeplanen sier også at «Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing» (R.17, s. 11). Videre ligger det føringer som: «Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser», «Barnehagen skal bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser» og «Barnehagen skal bidra til at barna setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser». Personalet skal «kjenne og praktisere nasjonale føringer for helsefremmende og forebyggende tiltak som gjelder barn (R.17, s. 50). Alt vi gjør i barnehagen skal ha barnets beste som grunnleggende hensyn og barnehagen skal bygge på verdigrunnlaget fastsatt i barnehageloven og barnekonvensjonen.

Sætrebo barnehage as

Vi har over mange år vært opptatt av sette søkelyset på, innhente kunnskap og arbeide forebyggende i forhold til vold og overgrep mot barn, med fokus på direkte arbeid med barna. Vold og overgrep skjer mot barn i barnehagealder og det er høye mørketall.

I flere år har 4-6 åringer lært om gode og vonde hemmeligheter, kroppen sin, vold, egne grenser og hva voksne og andre barn har lov og ikke lov å gjøre med deres kropp. BARN MÅ VITE!

Temaer om voldsutsatte barn, tegn på vold og overgrep og konsekvenser av dette, og arbeid med caser er et gjentakende tema på personalmøter. Foresatte er godt informert om at vi har fokus på dette i vår barnehage og foreldre kan oppleve å sitte i grupper på foreldremøte og diskutere caser med dette som tema.

Hvert 3. år har ansatte vært gjennom et omfattende nettkurs gjennom RVTS: «Vold og seksuelle overgrep mot barn – et nettkurs for deg som jobber i barnehage og skole». Eli Rygg, Margrete Wiede Aasland og NRK har vært flittig brukt som ressurser og litteratur i vårt arbeid, og de senere årene «Hele meg-opplegget» i tillegg.

I 2023 var vi gjennom et opplæringsprogram gjennom Stine Sofie stiftelsen: «Stine Sofie barnehagepakke (BHP)» som inneholdt flere samlinger, med undervisning, case-arbeid og mellomarbeid i egen barnehage.

Vi ble under denne opplæringen svært bevisst på at det ofte går lang tid mellom overgrep og avdekking, at vi MÅ TRO AT DET SKJER, bli bevisst egne barrierer som hindrer handling og at de som møter barn hver dag trenger nok kunnskap.

Temaer i programmet SSB var:

1. Juriudiske plikter	5. Forståelse av vold	9. Egne barrierer
2. Verdisyn	6. Generelle samtaler med barn om vold	10. Meldingsprosessen
3. Tegn, symptomer og atferd hos voldsutsatte barn	7. Samtaler med barn ved bekymring	11. Ivaretagelse av hjelperen
4. Foreldresamarbeid	8. Konsekvenser i et livsløp	12. Styrker og utfordringer i vår barnehage.

Barnehagen opprettet i denne sammenhengen en ressursperson, som sammen med virksomhetsleder er ansvarlig for å holde tematikken varm og videreformidle kunnskap og implimentere opplegget. Alle ansatte fikk den nødvendige kompetansen gjennom hvert mellomarbeid og skal fortsette med dette gjennom et årshjul for å holde kunnskapen fersk og bidra til nødvendig kompetanse.

2. STATISTIKK:

- 1 av 20 jenter blir utsatt for voldtekt før fylte 18 år. 14 % av de som som var blitt utsatt for voldtekt, opplevde dette før fylte 10 år.
- Barn er spesielt sårbare når de utsettes for seksuelle overgrep, fordi tidlige erfaringer i barnets liv danner grunnlag for hvordan barnet senere oppfatter seg selv.
- Jenter som er og har vært utsatt for vold utsettes oftere for seksuelle overgrep (2014).
- Ungdom som har vært utsatte for fysisk vold hjemme, har over tre ganger større sjanse for å ha opplevd seksuelle krenkelser fra jevnaldrende
- Personer som er utsatt for vold som barn er i mye større grad utsatt for vold og overgrep også i voksen alder.
- Å være vitne til fysisk vold mellom foreldrene, er psykisk vold mot barn. Det er like skadelig for barnet som om det ble utsatt for alvorlig fysisk vold selv. Å oppleve fysisk eller psykisk vold fra eller mellom foreldrene, kan få alvorlige konsekvenser for barna som utsettes. Dette henger sammen med at volden forekommer i hjemmet som skal være barnets viktigste arena for trygghet og utvikling. Tilknytningen til omsorgsgivere er av fundamental betydning for barnet
- Det er påvist at vold kan få konsekvenser for barnets nevrologiske, kognitive og emosjonelle utvikling og psykiske helse. Andre negative konsekvenser av å bli utsatt for vold og overgrep i barndommen kan være tilknytningsproblemer, sosial tilbaketrekning, søvnvansker, lærevansker, aggresjonsproblemer, angst, depresjon og posttraumatisk stressyndrom. Å bli utsatt for vold kan ha like store konsekvenser for fysisk helse som for psykisk helse. Det er for eksempel en betydelig høyere andel blant de som har vært utsatt for vold som oppgir å ha eller ha hatt sykdommer som astma, fibromyalgi, og kronisk bronkitt.
Barn som blir utsatt for seksuelle overgrep, har økt risiko for et bredt spekter av psykiske og somatiske problemer og lidelser, for eksempel seksuelle problemer, angstlidelser, depresjon, posttraumatisk stresslidelse, spiseforstyrrelser, selvmord og selvmordsforsøk.
- Det kan være vanskelig for barn og unge å sette ord på det som har foregått. Skyld og skam kan være viktige forklaringer på hvorfor ungdom velger å ikke fortelle om opplevelsene sine til andre og ikke anmelder til politiet.
- En av fire oppgir at de ikke har fortalt om overgrep de har blitt utsatt for, til noen, og menn forteller i mindre grad enn kvinner om dette.

3. MÅLSETTINGER

Det er en menneskerett å leve uten å utsettes for vold og overgrep i nære relasjoner og det er også en menneskerett å leve uten å frykte dette. En beskyttelse fra vold og overgrep er et samfunnsansvar og ikke en privatsak. Når det gjelder barn, sier vi ansatte i barnehagen ofte ut til andre: «Alle barn er alle voksnes ansvar». Vi MÅ bry oss om alle barn vi møter på vår vei, det ER vårt ansvar. Alle steder og miljøer der barn ferdes, skal vi sammen jobbe for at skal være trygge arenaer, fritt for frykt, vold og overgrep. Vold og seksuelle overgrep mot barn i barnehagealder er dokumentert utført i alle typer relasjoner og forskjellige steder der barn ferdes, både i hjemmet, i barnets private omkrets, men også utført av ansatte i barnehagen. De aller fleste seksuelle overgrep mot barn begås av en barnet kjenner godt. Vi vet allikevel at det sesverre skjer, og da er det viktig at barn forstår hva som skjer med de. Derfor; barn må vite for å begripe. Det viktigste arbeidet vi derfor kan gjøre, er å sikre kunnskap hos personalet og hos barna selv.

MÅLSETTINGER OG HANDLINGER I SÆTREBO BARNEHAGE:

1. Sikre kunnskap hos barna ved årlig opplæring.
2. Sikre kunnskap hos personalet ved årlig opplæring
3. Ansattes plikt til å melde fra til barnevernet og / eller politi ved mistanke eller kjennskap til overgrep jf. avvergingsplikten.
4. Innhenting av godkjente politiattester ved tilsetting av nye ansatte.
5. Barnehagen jobber med holdningsskapende arbeid
6. Gjennomføre barnesamtaler
7. Ha handlingsplaner for vold og seksuelle overgrep
8. Ingen barn fotograferes nakne
9. Alle ansatte skal dokumentere skriftlig observasjoner som er relevante og barnets egne utsagn
10. Foresatte skal ikke informeres dersom barnehagen har mistanke om vold og/ eller seksuelle overgrep.
11. Informasjon og kunnskap ut til foresatte

4. ÅRSJUL FOR FOREBYGGENDE ARBEID

MÅNED	TELLUS (0-3)	MÅNEBARN (3-4)	BJØRNEHULA (5-6)	PERSONALET	FORESATTE
AUGUST				Juridiske plikter og rutiner Våre styrker/svakheter	
SEPTEMBER	Meg selv og min familie	Meg selv og min familie	Hvordan ble jeg til?		
OKTOBER	Psykisk helse - Følelser Kroppen min	Psykisk helse - Følelser - røde og grønne tanker Kroppen Barnekonvensjonen	Psykisk helse - Følelser og grenser - Hei-spillet Kroppen Barnekonvensjonen	Tegn og symptomer hos voldsutsatte barn Konsekvenser av vold og overgrep	Info om BHP, BTI, meldeplikt og «den ene»
NOVEMBER					
DESEMBER					«Kids do well if they can»
JANUAR			Barnesamtaler		
FEBRUAR		Barnesamtaler			
MARS			VO samling -gode og vonde hemmeligheter -hva voksne har lov og ikke -frykt, redsel, alarmtelefonen	Årshjul neste bhg. år Casejobbing	
APRIL	Kroppen min	VO samling -gode og vonde hemmeligheter -hva voksne har lov og ikke - jenter og gutter/ kroppen vår	VO samling - flip over og filmer		Temamøte i oddetallsår case / samtalegrupper
MAI		VO samling - flip over og filmer Barnesamtaler			«Kids do well if they can»
JUNI	Oppstartssamtaler nye barn i august				

Det skal kontinuerlig skrives logg ved bekymring (individuell ansvar) og virksomhetsleder skal alltid varsles. Hver bekymring drøftes og det vurderes om behovet for tiltak er handlingsplan, bekymringsmelding eller annen oppfølging.

KILDER

https://www.regjeringen.no/contentassets/97cdeb59ffd44a9f820d5992d0fab9d5/hplan-2014-2017_et-liv-uten-vold.pdf

<https://www.regjeringen.no/contentassets/9f13c290967946d9b9ccf721bcfa58b8/no/pdfs/prp202320240036000dddpdfs.pdf>

<https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/vold-mot-barn/vold-i-familien#section-414>

<https://www.bufdir.no/statistikk-og-analyse/vold-mot-barn/seksuelle-overgrep>

file:///J:/3.%20KOMPETANSEHEVING%20og%20utviklingsarbeid/1.%20STINE%20SOFIES%20BARNEHAGEPAKKE/Samling%201/PP%20Samling-1_juli2022.pdf

<https://tv.nrk.no/serie/tema-overgrep/sesong/5/episode/1>

<https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan-for-barnehagen/>

<https://www.helemegbhg.no/>

<https://www.stinesofiesstiftelse.no/hva-vi-gjor/stine-sofie-barnehagepakke/kom-i-gang-med-stine-sofie-barnehagepakke/>

RESSURSER

- <https://www.seksuellatferd.no/>
- Materiell fra Stine Sofie barnehagepakke
- <https://nrksuper.no/serie/tema-overgrep/MSUE10003117/sesong-5/episode-2>
- <https://www.reddbarna.no/skole-og-barnehage/produkt/kroppen-min-eier-jeg-i-barnehagen/>
- <https://rvts.no/ressurser>
- <https://jegvilvite.no/>
- <https://www.ark.no/produkt/boker/fagboker/jeg-er-meg-min-meg-9788276347845>
- <https://www.bufdir.no/foreldrehverdagskolebarn/utvikling-selvstendighet-og-selvfolelse/barn-og-seksualitet>
- <https://cappelendamm.no/barna-og-seksualiteten-margrete-wiede-aasland-9788202616649>
- <https://www.snakkemedbarn.no/>
- <https://www.jegvet.no/barnehage>
- <https://www.helemegbhg.no/>
- <https://www.pbl.no/bvo/sider/kroppskort/>
- <https://www.norli.no/boker/dokumentar-og-fakta/historie-og-dokumentar/debatt-og-samfunn/jeg-tenker-nok-du-skjønner-det-sjol-1>